

RANNANTAKAA...

MÄNTLAHTI - RAKILA - PYÖTSAARI KYLÄKULTTUURILEHTI, PAINOS 250 KPL

NATURAELÄMYKSIÄ LUONNOSTA
TIVOLITEKNIIKALLA

"TAIKALANKA" ANITA AHMVAARA 1973.

VEPSU, RAKIN KOTKA JA PYÖTSAARI KERTOVAT
POPPANAMIMMIT RAUTAPADOILLA
SUOJALKAPALLOA
YM.

KAAKONRANNAN KYLÄYHDISTYS RY

Moikka kaikille,

syksy on vääjäämättömästi saapumassa pimentyneine iltoineen ja hallanvaaraisine öineen sekä kasteisine aamuineen ja muuten vain kosteine päivineen, iltoineen ja öineen. Intiaanikesä on kuitenkin toiveissani ulkosalla vielä makaavien halkopinojen kuivumisen mahdollistamiseksi.

Syyspimeyteen valoa ja iloa on kyläyhdistyksen suunnitelmissa luoda lauantaina syyskuun 18. päivänä pidettävillä syyskekereillä Upseerikylän virkistysmajalla. Tarjolla **Lommin Jorman** herkullisen lohisopan lisäksi kaikenlaista viihdettä. Grillikin on kuumana ja omat eväät sallitut. Ilmoitus tapahtumasta niitataan ilmoitustauluille lähempänä ajankohtaa.

Kyläkyselyyn vastauksia tuli 19 kpl jaetuista 136 kpl:sta. Hyviä, toteutuskelpoisia ehdotuksia ja ajatuksia kylien ehostamiseksi ja yhteistyön parantamiseksi saadaan näistäkin poimituksi. Yhteenveto tullaan julkaisemaan myöhemmin.

Kiitän Kaakonrannan kyläyhdistyksen puolesta kaikkia kyselyyn vastanneita.

Kyläsuunnitelman laadinta on työn alla, tiedotamme asian etenemisestä heti kun mahdollista.

Vilpoisista syksynoloista tuulista huolimatta lämpimin terveisin

P.S.

Osallistuin kylätalousseminaariin viime keväänä. Kuulin esitelmän erään pohjanmaalaisen kyläyhdistyksen toimista heidän kylänsä elon ja olon kohentamiseksi. Oli ilo kokea se kylähengen ja ylpeyden läsnäolo esityksessä. Tuli miltei haikea olo, missähän se meidän kyliemme yhteinen ylpeys luuraa, haluamme löytää sen!

Eeva Salasto

KAAKONRANNAN KYLÄYHDISTYS:

LOGOSUUNNITTELUKILPAILU

Logon kirjainlyhenne ja ulkoasu vapaa.

Voittaneen logon tekijä saa suunnattoman arvonnannon ja kunnian lisäksi yllätyspalkinnon.

Toimittakaa logoehdotuksenne lokakuun loppuun mennessä osoitteella:

Eeva Salasto
Ojalanpolku 7
49840 MÄNTLAHTI

(postilaatikko Ojalanpolun risteyksessä)

Kilpailun tulos julkaistaan kyläkokouksessa sekä Rannantaikaa...lehdessä. Muista ilmoittaa yhteystietosi ehdotuksesi liitteenä.

LUOMISEN ILOA!

RANNANTAIKAA...

Julkaisija: Rannantaikaa väki ry
 Vastaava: Ilkka Ahmavaara
 puh. 045 671 0433, erakko@dlc.fi
 Toimittajat: Mervi Värri
 puh. 044 506 0370, mervi.varri@dlc.fi
 Susanna Korpela
 puh. 044 303 9369
 Taitto: Ilkka Ahmavaara
 Paino: **KOTKASET**
 OY KOTKAN KIRJAPAINO AB

2000 LUVUN
 KYLÄKULTTUURILEHTI,
 KERRAN VUODENAJASSA.

Lehteen tulevat jutut pyydetään toimittamaan alla mainittujen ilmestymiskuukausien alussa.

1. helmikuu 2. toukokuu 3. elokuu 4. marraskuu
 Pankkiyhteys:

Haminan Seudun Osuuspankki 550600-261550
 ISSN 1795-1054

JAKELU: PYÖTSAARI - MÄNTLAHTI - RAKILA KYLÄT
 sekä INTERNET: www.saunalahti.fi/~rantai

KESÄN KAIKUJA

Toukokuussa saimme nauttia lämpimistä ilmoista, mutta kesäkuu olikin sitten tämän vuosituhannen kylmin. Sen voivat todeta ne, jotka seurasivat kesäkuun lämpötiloja aamuisin. **Timo Karjakin** oli antanut lehtemme julkaisutavaksi keräämänsä tiedot tämän vuosituhannen kesäkuun lämpötiloista. Vertaamalla aikaisempia kesien lämpötiloja tämän vuoden kesäkuuhun saadaan keskiarvoksi vähän päälle kahdeksan. Vuoden 2003 lämpötilojen keskiarvo oli 8,8, joka sekun on korkeampi kuin tänä kesänä. Muina vuosina keskiarvo on kivunnut reilusti yli kymmenen. Onneksi sää sitten lämpeni heinäkuussa ja elokuussa tulikin helteet, mutta vain viikoksi.

Museotiellä liikkuminen ei ole sen turvallisempaa kuin aikaisemminkaan. Vaaratilanteita on ollut, sen näkee jo jäljistä. Sillankaide oli poikki Reiviikin tienhaaran läheisyydessä; Volvo ajoi siitä läpi vieden mukanaan osan sillankaidetta ja tukipilareita. Tienvaarrella on myös ojanpenkoilla näkyvissä auton jälkiä lieneekö joku tullut vastaan keskietä niin, että toinen autoilija on joutunut väistämään tien penkalle yhteentörmäyksen välttämiseksi.

Moottoripyöräilijöiden määrä Museotiellä tuntuu lisääntyneen, mutta suuri osa heistä ajaa rauhallisesti toisin kuin jotkut autoilijat. Eräänä päivänä heinäkuussa saimme ihailia komeaa näkyä ja kuunnella outoa ääntä, kun nelisenkymmentä moottoripyörää ja parikymmentä amerikanrautaa kulki tietä pitkin.

Linja-autoja ei kesällä kulje montakaan vuoroa, joten autottomilla kauppareissu voi kestää koko päivän. Onneksi Valinta Pentinkulman kauppias Uudesta Summasta toimittaa tilauksesta ruokatarvikkeita kotiin aina perjantaisin. Lisää tietoa asiasta saa soittamalla numeroon 345 6680.

Lehtemme toimitus on koonnut kuvakertomus-CD:tä kyltämme keväästä asti ja nyt se on vihdoinkin valmis. CD:llä on **Olli Kauhasen** ottamia valokuvia Pyötsaaren vesijohdotalkoista sekä eri kuvaajien ottamia kuvia Pyötsaaren, Mäntlahden ja Rakilan kylistä ja kulttuurihistoriallisesti merkittävistä paikoista kylillämme. Taustamusiiikkina on mm. **Seppälän Ilkan** haitarimusiikkia ja **Korpelan Tapanin** esittämiä lauluja kuten Mäntlahden Jenkka. Yksi CD lahjoitettiin heinäkuussa hiihtäjä **Tauno Pulkkiselle** hänen pitäessään juhlia Toivolassa sukulaisilleen ja ystävilleen.

CD:tä voi kysellä toimituksesta. Toivoisimme, ettette kopioisi CD:tä itse ystävilleen ja tutuille vaan tilaisitte niitä meiltä (maksutta). Kartoittaisimme vähän kuinka paljon kiinnostusta tällaiselle kuvakertomukselle yleensä on.

Alkukesästä **Ahmavaaran Ilkka** ja allekirjoittanut koskivat **Tuomo Peltolan** kanssa Sydänkyllän kalastuskunnan 100-vuotisjuhlaan näyttelyn vanhoista valokuvista, joita sydänkylläläiset olivat keränneet lähes 300. Aikaiseksi saatiin yhdeksän 110x170 cm kokoista taulua, joissa kuvien tekstein kerrotaan kalastuskunnan satavuotisesta

historiasta. Näyttely on elokuun ajan nähtävillä Virojoen kirjastossa. Kirjasto on auki maanantaista torstaihin klo 13-19 ja perjantaisin klo 13-17.

Toimitus on myös luovuttanut Rannanpojille Vehkalahden kunnan lehden tekoon lahjoittaman tietokoneen ja Maaseutulaatokunnan samaan tarkoitukseen myöntämällä rahoilla hankitun tulostimen ja polttavan CD-aseman.

Lehtemme uusi toimittaja **Susanna Korpela** on kerännyt tietoja Vepsun saaren historiasta ja tulevaisuudesta. Vepsun saarella on merkittävä osuus historiassa ainakin, jos tarinoihin on uskomista.

Rakin Kotkan muuttaminen kalastus- ja erämaakeskukseksi on puhuttanut ihmisiä aina yleisönosastokirjoituksiin asti. Selvittelimme, mitä saarella oikein tapahtuu, se kun sijaitsee Rakilan kalastuskunnan vesillä. Saarella on myös kylän yhteinen talkoilla rakennettu kalamaja. Tulevaisuus näyttää mahtuuko saarelle sekä yrittäjä että kalastuskunta.

ADSL:ää emme vielä ole kyliimme saaneet. Hanke kuitenkin etenee, sillä halukkaita liittymän ottajia löytyy jo lähes 20. **Ilo Tiilikkaan** voi ottaa yhteyttä, jos joku vielä haluaa ilmoittautua liittymän ottajaksi.

Vesiosuuskunta on jatkanut vesijohtojen rakentamista. Putket alkavat olla maassa myös Upseerikylässä ja Pakholmassa.

Mervi Värri

*Yhteishenki on toveruutta
 ystävyyttä ja luottamusta.
 Kaikki mukaan otetaan,
 toisiamme kuunnellaan.
 Ei pystytetä aitoja,
 niitä vaikea on kaataa.*

Helena Reuna
 (näytelmästä Korppu murenee)

Luonnontilaisesta saaresta kalastus- ja erämaakeskukseksi

Kahvihetki kalamajalla 2004. Vasemmalta Kalevi Suni, Sulo Ihalainen, Jaakko Ravi, Pentti Rokka, Antti Ravi ja Jorma Ihalainen.

ALUSSA OLI KALAMAJA...

Rakin Kotka on saari, joka sijaitsee Rakilan kalastuskunnan kalastusalueella kahdeksan kilometrin päässä Rakilan rannasta. Sinne mennessä joudutaan ylittämään Uolion selkä. Saari on vuodesta 1975 ollut rakilalaisten kalastajien tukikohtana sekä kyläläisten vuotuinen kesäretkikohde.

Rakin Kotka kuului Brakilan kartanon maihin kuten koko Rakilan kyläkin ennen sotia. Maaliskuussa vuonna 1975 Rakilan kalastuskunta vuokrasi silloiselta Brakilan kartanon isännältä insinööri **C-J. Baumgartnerilta** 3 000 neliömetrin suuruisen alan kalamajan rakentamista varten. Tarkoituksena oli, että rakilalaisilla on aina saarella paikka, mihin mennä.

Saman vuoden keväällä aloitettiin kalamajan rakentaminen. Puutavara majaan kerättiin kylän isäntien metsistä talkoilla. Muut rakennustarvikkeet hankki kalastuskunta. Viikonloppuisin koko seuraavan kesän pidettiin talkoita, joihin kylän väkeä osallistui innokkaasti. Syksyllä olikin 18 neliöninen maja vesikatossa ja seuraavana vuonna valmis. Lattia tosin jouduttiin uusimaan meren noustessa eräänä itsenäisyyspäivänä niin korkealle, että se kasteli kalastusmajan lattian.

29 vuoden ajan ovat rakilalaiset yöpyneet kalamajallaan sekä kesäisin että talvisin. Miehillä on paljon kerrottavaa hetkistä joita he ovat majalla viettäneet. Muistot ovat hyviä, joskin huonojakin muistoja löytyy. Rakin Kotkaan on pitkä matka ja joskus meri voi yllättää. Uolion selkä on suuri ja tuulen puhaltaessa sopivasti sen ylittäminen voi olla vaarallista.

Eräänä talvena **Jaakko Ravi** ja **Lasse Frantsi** yöpyivät kalamajalla. Yön aikana oli avattu laivaväylä, jonka miehet joutuivat ylittämään kotiin päästäkseen. He etsivät pitkät lankut, jotka asetettiin väylän yli ja Ravin Jaakko ajoi molempien miesten moottorikelkat yli väylän lankkuja pitkin. Lankut eivät aivan riittäneet koko väylän leveydelle vaan jäivät kolmisen metriä liian lyhyiksi, joten Jaska joutui ajamaan loppumetrit vettä pitkin. "Kovaa piti mennä ja kyllä pelotti", kertoi Jaska. Toinen lankuista on vielä

tallella saarella ja se on ollut penkinä nuotiolla istuskeltaessa. Tämän vuoden kesäretkellä se tosin katkesi.

Kalastuskunta on vuosittain järjestänyt kesäretken Rakin Kotkaan sekä vanhoille että uusille rakilalaisille. Veneettömille on aina järjestetty kyyti. Retkillä on puheltu vuosikuumiset, seurattu lasten kasvamista ja vuosittain huomattu, että taas on joku kylän lapsista kasvanut niin, ettei enää ole halunnut tulla mukaan. Lapsia syntyy onneksi koko ajan lisää. He pääsevät sitten vähän kasvettuaan vanhempiensa kanssa mukaan retkelle. Ilahduttavaa on myös se, että vaikka kylästä pois muuttaneet eivät enää osallistu retkelle, heidän lapsensa tulevat mukaan isovanhempiensa kanssa.

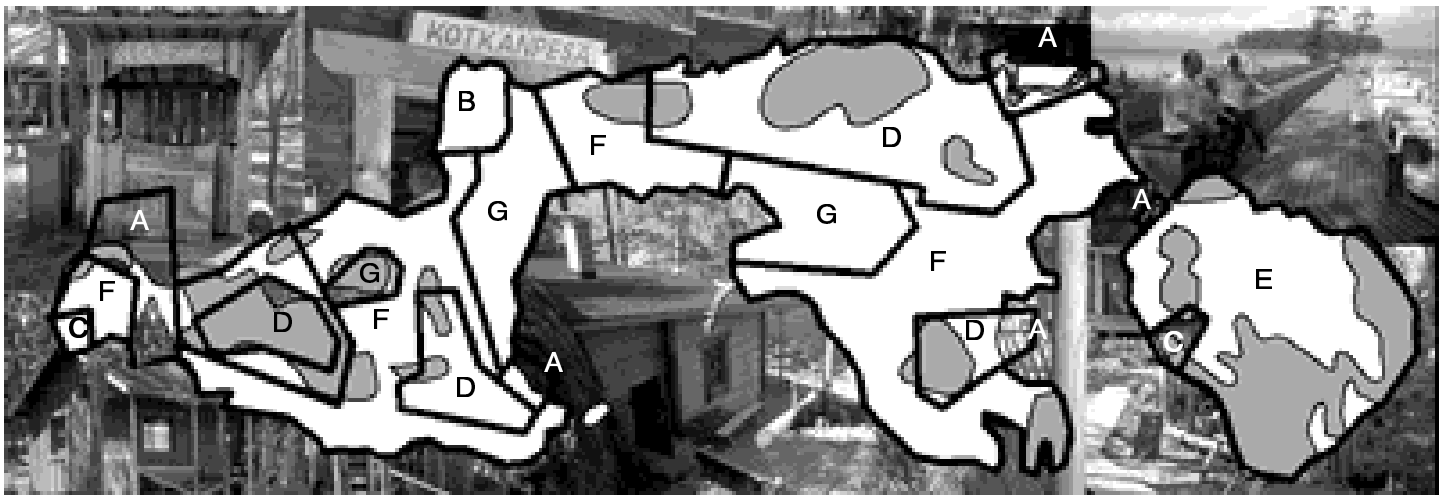
Tänä vuonna retkeläisiä puhutti kovasti Rakin Kotkan tuleva käyttö. **Illin Pertti** on rakentanut omistamansa saaren toiselle puolen hienon kalastus- ja erämaakeskuksen ja suunnittelee kalamajan paikalle koulutuskeskusta. Rakilalaisille on osoitettu uusi paikka Itä-Kotkasta, johon he voisivat rakentaa kalamajan tai laavun. Kyläläisten hartaana toiveena on kuitenkin, että saisivat edelleen pitää oman paikkansa Rakin Kotkassa.

Kalamajatalkoissa v. 1975 vasemmalta Lasse Frantsi, Martti Kauto ja poika. Takana Sulo Ihalainen, Pentti Rokka, Tapani Hanska, Kalevi Suni ja Taisto Pöntynen.

Kesäretkelle vuonna 2004: Ari Sottinen, Tapani Hanska, Jorma Ihalainen, Tomi Ihalainen, Sulo Ihalainen, Jaakko Ravi, Erkki Ravi ja Pentti Rokka tutkivat vakavina saaren uutta kaavoitusluonnosta.

UUSI ULJAS ELÄMYSPUISTO

A) VIERASVENEVÄLKAMA B) ERILLISPIENTALOJA C) LOMA-ASUNTOJA D) MATKAILUA PALVELEVIA RAKENNUKSIA E) MAA- JA METSÄTALOUSALUE ERITYISELLÄ ULKOILUN OHJAAMISTARPEELLA F) MAA- JA METSÄTALOUSALUE ERÄMAAKESKUKSEN ULKOILUKÄYTTÖÖN G) MAA- JA METSÄTALOUSALUE ERITYISILLÄ YMPÄRISTÖARVOILLA

Vimpasaassa lähellä Vilniemen kylää on Pertti Illin omistama kalastus- ja kokouskeskus Vimpa Island Fishing Tours. Lisäksi yritys suunnitteli myös kodan rakentamista sopivaan saareen. 2,5 vuoden neuvottelujen jälkeen vuonna 2001 Pertti Illi osti Vehkalahden kunnan myötävaikutuksella puolet Rakin Kotkasta ja seuraavana vuonna toisen puolen ja aloitti kolmivuotisen projektin rakentaakseen Rakin Kotkaan nykyaikaiset vaatimukset täyttävän kalastus- ja erämaakeskuksen.

Aluksi saarta jouduttiin raivaamaan, sillä se oli lähes luonnon tilassa ja maasto oli vaikeakulkuista.

- Pääsääntöisesti luonnonsuojelu on ykkösasiana, Pertti Illi kuvailee, - paikat pyritään kuitenkin pitämään kunnossa. Toiset alueet halutaan siistiä niin, että on siistin näköistä ja puut pääsevät kasvamaan. Jotkut alueet jätetään koskemattomaksi.

Paikkoja "siistimään" tuodaan saareen kesäksi myös 8 lammasta.

Raivaustöiden jälkeen aloitettiin rakentaminen. Ensinnä paikalle tuotiin kaksi vanhaa latoa Pohjois-Vehkalahdelta. Toisesta ladosta tehtiin Rantamakasiini, johon Pertti Illi suunnittelee saaristolaismuseota. Sitä varten hän on halukas ottamaan vastaan vanhoja saaristolaisesineitä.

Hillosta löytyi vanha rakennus, joka on tuotu Suomeen Terijoelta. Se siirrettiin saareen ja pystytettiin korkealle mäelle. Nyt se on kunnostettu ja saanut historiallisen nimen "Kotkanpesä".

- Rakennukset on pyritty tekemään näkymättömäksi

luontoon. Rakentamisessa on pyritty käyttämään vanhoja rakennusmateriaaleja sekä hyödyntämään metsistä saatua rakennuspuuta. Rakennuspaikkoja valitessa on ainoastaan huomioitu tuulen suunta ja läheisyys laiturin, Pertti Illi sanoo.

Illi on yhdessä työryhmän kanssa suunnitellut kaikki saaren rakennukset. Tänä vuonna valmistui kallion kupeeseen lähelle rantaa savusauna, jonka takaseinänä on vaikuttavasti kallio. Saunassa on jo ehditty ottaa monet makoisat löylyt.

Rakennustöistä huolimatta on saareen järjestetty jatkuvasti kokous-, kalastus- ja elämysmatkoja. Asiakkaita tulee ympäri maailmaa noin 1 200 -1 500 vuodessa. Määrä ei aivan riitä sillä tavoitteena on 2 000 asiakasta vuodessa.

Vierailijien ryhmien koko vaihtelee, enimmillään on saarella ollut yhtä aikaa viitisenkymmentä henkilöä. Yöpymiseen saarella on tilat 30 hengelle. Kun saarella on vieraita, tarvitaan kolme henkilöä huolehtimaan heidän tarpeistaan.

Kolmivuotinen urakka on nyt saatu päätökseen ja Pertti Illillä on uusia suunnitelmia: hän on kaavoittanut saaren matkailualan tarpeita varten. Tulevaisuudessa yritys etsii myös yhteistyökumppaneita maalta maatilamatkailun kehittämistä varten.

Haussa on lisäksi henkilö, joka olisi halukas asumaan saarella kevästä syksyyn ja huolehtimaan saaren rakennuksista ja ympäristöstä. Pertti Illin yhteystiedot sekä lisää tietoa Vimpa Island Fishing Tourista löytyy Internetistä osoitteesta www.vimpa.com.

Mervi Värri

RAKILAN OSAKASKUNNAN MIELIPITEITÄ

Osakaskunta on seurannut kalastusmatkailuyrityksen toimintaa vesialueellaan. Rakin Kotkan saari ei ole osakaskunnan vaan kartanon aluetta, joten se on vieras keskellä aluetamme. Kuitenkin vesijättömaat ovat osakaskunnan aluetta. Niille on rakennettu laitureita ja venesatama luvatta. Vesilain 28 § antaa oikeuden rakentaa laituria yksityistä käyttöä varten, mutta sellaisesta ei ole ollut kyse. Vaikuttaa mielivaltaiselta.

Kalastuslupa-asiatkin ovat osakaskunnan kannalta katsoen oudosti hoidettu. Yritys on painostuksen jälkeen lunastanut 15 pyydysyksikön verran lupia. Niillä voi siis 15 vierasta kalastaa, jos verkkoja tai muita pyydyksiä ei ole samanaikaisesti vedessä. Yrittäjällä itsellään on kesäasunnon omistamiseen perustuvaa kalastusoikeutta

enemmän kuin yrityksellä yhteensä. En tunne tarpeeksi tätä elämyskalastuspuolta, mutta ehkä se riittää elämykseksi, että katsellaan yrittäjän ja muutaman vieraan kalastusta...

Ehkä eniten vastalauseita on herättänyt se, että osakaskunta joutuu luopumaan kalamajastaan ja suojausalamastaan, joka on ollut sillä jo 29 vuoden ajan. Kaupungin virkamiehet ovat yksiselitteisesti kertoneet, että osakaskunnan on luovuttava saarella olevasta suojausalamastaan ja tarjoavat tilalle Itä-Kotkasta tuulen puoleiselta rannalta. Osakaskunta on saanut pitää 29 vuotta majaansa yksityisen omistamalla saarella, mutta kun omistajaksi tuli kunta, meidän oma yhteisömme, se on häätämässä meidät pois.

Antero Soranta

Susanna Korpela;

Vepsun tarinoita

Vepsu on noin 17,6 hehtaarin suuruinen pyötsaarelaisten omistama saari Virolahden kunnan alueella. Se sijaitsee lähellä Harvajanniemeä, noin 5 km Tammiosta pohjoiseen. Saari on pääosin kalliomännikköä, jonka rannat ovat lähinnä kivikkoisia hiekkarantoja tai kalliorantoja. Saarta ympäröivät vedenalaiset hiekkasärkät.

Vepsun historiasta kerrotaan monia tarinoita, joista kenties tunnetuin kertoo saaren omistussuhteen synnystä. Tarinan mukaan venäläinen sotalaivasto oli ankkuroinut Vepsun kallioiden suojiin myrskyä pakoon, kun eräs pyötsaarelainen mies ui laivaston luokse ja sahasi alusten kiinnitysköydet poikki. Tällöin koko laivasto tuhoutui kallioita vasten ja Ruotsin kuningas palkitsi miehen urotyöstään antamalla hänelle maita (mm. Vepsun). Tarinasta tunnetaan monia eri toisintoja, joissa useissa mainitaan, että miehellä olisi ollut jotakin valkoista päässään. Muutama tarina selventää, että kyseessä olisi ollut "tanu" eli naisten päähine), jonka vuoksi laivassa olleet vahdit totesivat vain, että "kajakkinen (=lokki) uipi", eivätkä kiinnittäneet mieheen mitään huomiota. Edellä olleesta sanavalinnasta johtuen muutamissa tarinoissa uskotaan, että osa laivalla olleista miehistä olisikin ollut aunukselaisia tai virolaisia.

Toisinnossa, jonka **Vihtori Alava** on 1890-luvulla koonnut useiden pyötsaarelaisten kertomusten perusteella, kerrotaan, että venäläiset olisivat rantautuneet Vepsun luokse saadakseen kiinni Ruotsin kuninkaan.

Pyötsaarelaiset olivat kuitenkin piilottaneet kuninkaan eräeseen kuoppaan, jossa hän piileskeli 3 vuorokautta. Tämän tarinan loppuratkaisussa osa venäläisistä olikin maissa ja hyppäsi alusten tuhoutuessa pelästyksissään Vepsun vuorelta mereen, kun taas osa heistä antoi itsensä vangiksi ruotsalaisille.

Esimerkiksi **Väinö Malmin** vuonna 1956 kertoman tarinan mukaan pyötsaarelaisten sankarimiehen uskottiin olleen **Hukutti**, eli kuuluneen Pyötsaaren yksinäistilan monine saarineen 1600-luvun loppupuolella omistaneeseen **Hug-guttien** sukuun. Muuan virolahtelainen kertoja kuitenkin selittää miehen saaneen nimityksen Hukutti sen johdosta, että hän keksi sellaisen konstin että hukutti vihollisen laivat. Samassa kertomuksessa kerrotaan mieheen olleen "hylkeenpyytäjä ja linnun ampuja", ja että sen vuoksi hän ottikin Ruotsin kuninkaalta vastaan palkkioksi vain sellaiset maat, joita mielestään tarvitsi. Nämä maat olivat Vepsu ja Pulteri, joiden lisäksi kuningas tarjosi hänelle Cron-

stadtia ja osaa Koiviston saaresta. Muissa tarinoissa kuitenkin kerrotaan miehelle annettujen edellisten lisäksi myös Vasikkasaari, maita Viron puolelta (esim. Palmusen Moisio), Ruotsinsalmi, verovapaus ja aatelisarvo. Eräs tarina kertoo lisäksi, että kaikkien saatujen maiden asukkaiden piti maksaa veroa pyötsaarelaisille. Kuorsalolainen kalastaja **Aleksanteri Korjus** (s. 1882) on kertonut myös, että miehelle annettiin maista kultaisin kirjaimin painettu lahjakirja. Sitä kuitenkin säilytettiin talossa, jonne oli tullut muualta vävy, jolla ei olisi ollut omistukseen mitään oikeutta. Niinpä hän poltti saadut lahjakirjat.

Vepsun tarinan tapahtumien ajankohta ei ole tarkkaan selvillä, sillä joissakin tarinoissa mainitaan ajankohdaksi vain "ennen jonkun sodan aikaa". Joidenkin historian-tutkijoiden arvion mukaan tapahtumat voisivat sijoittua esimerkiksi 1200-luvulle, kun taas toiset arvioivat urotyön tapahtuneen **Juhana III:n** aikaan, jolloin venäläisillä oli tapana yllättää rannikkoseutuja ryöstöretkillään. Vehkalahden historiankirjoittaja **Ragnar Rosén** kuitenkin uskoo kaiken tapahtuneen Ison Vihan aikana. Hän perustelee väitettään vanhalla sananlaskulla "Ei Ruotsi Kyröä kiitä, eikä Venäjä Vepsun vuorta". Kyrö viittaa tässä Isonkyrön eli Napuen taisteluun vuonna 1714, joten Vepsun tapahtumienkin uskotaan olleen jokin samoihin aikoihin tapahtunut suomalaisille edullisesti päättynyt yhteenotto. Yllättävin oletus kuitenkin kuuluu, että saaren tarina olisi syntynyt pelkästään selitykseksi sille, että pyötsaarelaisilla oli saari vieraan pitäjän alueella, mikä näillä main oli harvinainen omistussuhde.

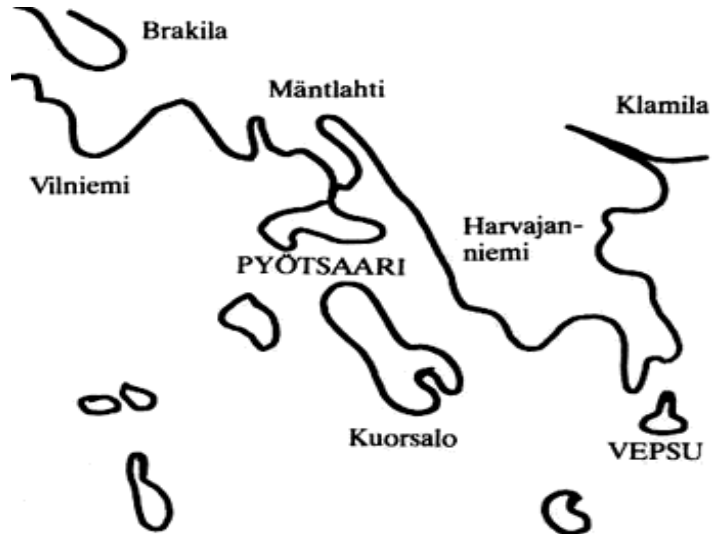
Vepsun omistuksesta on käyty myös oikeudenkäyntejä. Vuonna 1981 Pyötsaaresta kirjoittamassaan tutkielmassa **Martti Korhonen** kuitenkin toteaa, että 1600- tai 1700-luvulla, jolloin saarelaiset joutuivat usein puolustamaan omistuksiaan oikeudessa, ei Vepsun saaresta tietävästi käyty kiistoja. Varhaisimmat Korhosen tiedossa olevat maininnat Vepsusta ovat vuodelta 1833, jolloin sen katsottiin riidatta kuuluvan Pyötsaareen. Korhonen uskoo omistuksen kuitenkin olevan vanhempi, sillä 1600- tai 1700-luvun riidattoman omistuksen lisäksi Vepsu ei ollut "isännätön kruunun omistus", joista vuonna 1768 oli suoritettu tarkka katsastus eikä Vepsua tällöin mainittu kruunun omistamaksi. Tiedossaan olevien asiakirjatietojen perusteella Korhonen uskoo, että Vepsu ja Pulteri ovat Pyötsaaren rälssitilan perinteisiä omistuksia. Vuonna 1833 ne kuitenkin myytiin Virolahdelta kotoisin oleville kahdelle isännälle, **Jeremias Piispalle** ja **Malakias Tinkaselle**. Kauppa kuitenkin purettiin Viipurin laamannioikeuden päätöksellä 30.12.1859, sillä se oli laiton.

VEPSU 2000 LUVULLA

Tällä hetkellä Vepsu siis kuitenkin on Pyötsaarelaisten omistuksessa, ja se kuuluu Natura 2000-verkostoon ehdotettuun Itäisen Suomenlahden saaristo ja vedet – kohteeseen. Yhdessä Pulterin kanssa se on Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen 24.6.2004 tekemän päätöksen mukaan rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi. Siellä voi kuitenkin edelleen esimerkiksi marjastaa ja sienestää, sekä harjoittaa laillista metsästystä ja kalastusta. Se on myös lintuharrastajien suosiossa (saaren linnustoon kuuluu muun muassa pikkutikkoja, idänuunilintuja sekä lapintiioja). Rauhoituksesta johtuen alueella on kuitenkin kielletty muun muassa eläinten häiritseminen ja pesien vahingoittaminen, metsänhakkuu sekä mairinnousu Tervakarille ja Veroluodolle 1.4 – 15.7 välisenä aikana.

Päätöksen myötä myös alueella olevat vanhat rakennukset aiotaan purkaa vuoden kuluessa. Ensi vuonna Vepsuun kuitenkin aletaan rakentaa lämmintä virkistystoimintaan tarkoitettua tilaa sekä laituria. Näille on varattu rakennusaikaa vuoteen 2009 asti. Mahtava saari tulee siis tulevaisuudessakin houkuttelemaan vierailijoita luokseen ihastelemaan upeita näköaloja.

Susanna Korpela

Lähteet:
Kaakkois-Suomen Ympäristökeskus. 2004. Päätös luonnonsuojelualueen perustamisesta.
Korhonen Martti. 1981. Tutkielma. Kotka.
Mäkelä-Henriksson Eeva. 1957. Vepsun tarina. Kalevalaseuran Vuosikirja 37. Porvoo.
Kalastajien kertomuksia. Kerännyt Helga Narinen 1952. SKS:n kansanrunouden arkisto.
Jorma Summan haastattelu
Kartta: Vehkaleppä. 1985. Mainispaino Pigg. Hamina.

Alustavaa karttaa Pyötsaaresta

Lopullinen kartta käsittää Rakilan, Mäntlahden ja Pyötsaaren kylät ja se tullaan painamaan suurena kuvitettuna seinätauluna myöhemmin.

Nimiä muisteli ja keräsi: Leila Koponen, Ellen Gustafsson, Torsti Kotoluoto ja Mervi Värri.

Kartan piirsi: Ilkka Ahmavaara

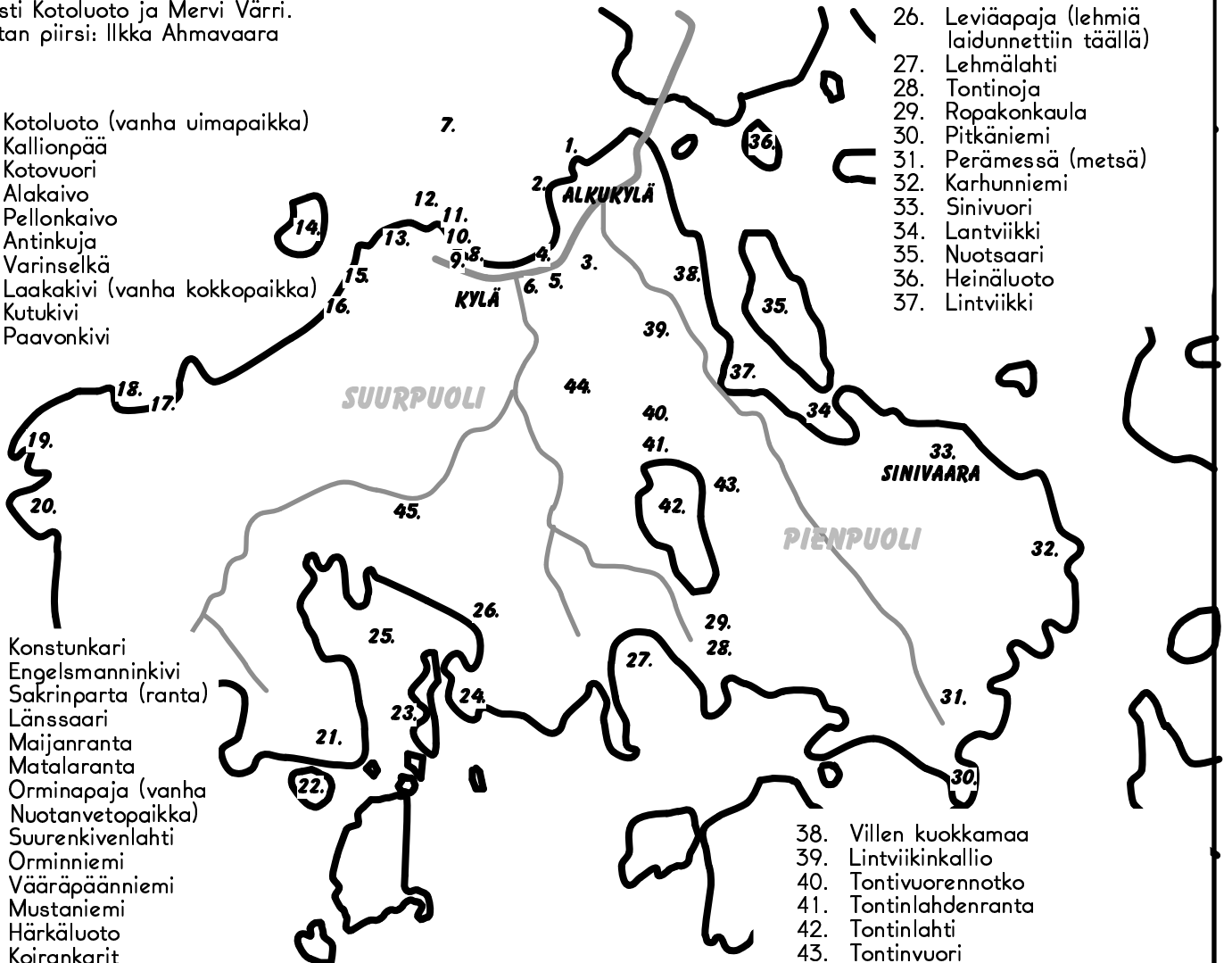
Wanhoja paikannimiä

1. Kotoluoto (vanha uimapaikka)
2. Kallionpää
3. Kotovuori
4. Alakaivo
5. Pellonkaivo
6. Antinkuja
7. Varinselkä
8. Laakakivi (vanha kokkopaikka)
9. Kutukivi
10. Paavonkivi

11. Konstunkari
12. Engelsmanninkivi
13. Sakrinparta (ranta)
14. Länssaari
15. Maijanranta
16. Matararanta
17. Orminapaja (vanha Nuotanvetopaikka)
18. Suurenkivenlahti
19. Orminniemi
20. Vääräpänniemi
21. Mustaniemi
22. Härkäluoto
23. Koirankarit
24. Koiranniemi
25. Reiviikki

26. Leviäapaja (lehmä laidunnettiin täällä)
27. Lehmälahti
28. Tontinoja
29. Ropakonkaula
30. Pitkäniemi
31. Perämässä (metsä)
32. Karhunniemi
33. Sinivuori
34. Lantviikki
35. Nuotsaari
36. Heinäluoto
37. Lintviikki

38. Villen kuokkamaa
39. Lintviikinkallio
40. Tontivuorennotko
41. Tontinlahdenranta
42. Tontinlahti
43. Tontinvuori
44. Peräpelto (vanha urheilupaikka)
45. Köyskallio

Iloiset juhlat Pyötsaareissa

Tänä vuonna Pyötsaaren kesäjuhlat pidettiin 15.7. hieman perinteestä poiketen kahden vuoden tauon jälkeen. Normaalisti joka toisena vuotena järjestettäviä kesäjuhlia olisi pitänyt tanssia jo edellisenä kesänä, mutta silloin järjestetyt vesijohtotalkoot katkaisivat kierteen, sillä järjestäjien aika kului vesiosuuskunnan töiden parissa. Tänäkin vuonna juhlat kuitenkin houkuttelivat hyvin Pyötsaaren ja lähialueiden asukkaita, mökkiläisiä ja heidän vieraitaan paikalle, sillä osanottajia arveltiin saapuneen paikalle noin 200. Juhlat alkoivat klo 17.00 **Marjatta Korpelan** avauspuheella, jonka jälkeen **Lasse Malmi** valaisi hieman Pyötsaaren historiaa.

Tämän vuoden juhlista hieman poikkeavamman teki myös se, että samalla juhlistettiin Pyötsaaren kalastuskunnan 50-vuotista taivalta. Vuonna 1954 perustetun kalastuskunnan ensimmäinen esimies oli **Väinö Malmi** varaesimiehenään **Einari Pilhjerta**. 1961 esimiehen paikka vaihtui **Kaarlo Malmille** ja 1983 **Alarik Gustafssonille**. Tämänhetkinen esimies Marjatta Korpela on toiminut tehtävässään vuodesta 1995 lähtien varaesimiehenään **Torsti Kotoluoto**.

Muihin kalastuskunnan historian kannalta merkittäviin henkilöihin lukeutuu muun muassa **Kalevi Kouki**, joka oli kalastuskunnan viimeinen ammattikalastaja. 1980-luvun aikoihin Kalevi tuli veneellään Karhuniemestä Mäntlahteen mennäkseen aamun postiautolla kaupunkiin kaloja myymään. Työpäivä torilla päättyi, kun postiauto 12.30 lähti Haminasta ja toi Kalevin takaisin kotiin. Kalasta ammatinsa on tienannut myös jo aiemmin mainittu Väinö Malmi, joka 1970-luvun aikoihin piti Pyötsaareissa kalasavustamoja apunaan omat poikansa ja muutama paikallinen nainen.

50-vuotisjuhlinsa kunniaksi Pyötsaaren kalastuskunta ilahdutti kesäjuhlien vieraita tarjoamalla kaikille todella maukasta Satamaruokalan valmistamaa lohikeittoa. Lahjaksi kalastuskunta sai Kaakonrannan Kyläyhdistyksen puheenjohtajalta **Eeva Salastolta** pienen katiskan, jossa vaikkapa seuraavien kesäjuhlien juomat pysyvät varmasti kylmänä.

Ruokailun lisäksi ohjelmassa oli mm. kilpailuja, joiden osallistujat tuloksineen löytyvät tästä lehdestä. Juhljoita viihdytti myös **Ari Tepponen** hanurimusiikillaan sekä **Minna, Laura** ja **Sara Kotoluoto** laulullaan. **Ari Suomalainen** & yhden miehen **Ulappa-orkesteri** tanssitti ihmisiä pitkälle yöhön ja **Taisto ja Tyne** apureineen esittivät lauluhupaelman, joka nauratti monia katsojia. Eräs juhlien huipennuksista oli tietenkin arpajaiset, joissa pääpalkintona oli risteily.

Jäämme mielenkiinnolla odottamaan palaako Pyötsaaren kesäjuhlat takaisin parittomiin vuosiin tekemällä poikkeuksen myös ensi kesänä, vai saammeko odottaa jälleen kaksi vuotta päästäksemme takaisin Köyskallion loistavaan tunnelmaan.

Susanna Korpela

KILPAILUJEN TULOKSET

RENKAANHEITTO Lapset: 1. Oona Suni (130), 2. Sonja Virtanen (120), 3. Matti Kvick (80), 4. Kaisa Kvick (70), 5. Ville Peltola, Iida Koskunen (9), 6. Ville Suntio, Luca Hannula (8), 7. Julius Ohman (7), 8. Saija Kosunen (5), 9. Laura Kotoluoto (4), 10. Sara Kotoluoto, Matti Kvick, Riina Kosunen, Siiri Kronström (0).
Naiset: 1. Tiia Toikka (58), 2. Sari Peri (57), 3. Taina Suni (52), 4. Satu Peltola (47), 5. Sari Perilinen (45), 6. Satu Sahala (40), 7. Hilikka Lanu (39), 8. Nelli Sopen-Luoma (36), 9. Nina Peri (35), 10. Teija Hyryläinen (33), 11. Olli Varsamäki (30), 12. Terttu Virsu (26), 13. Minna Kotoluoto (22), 14. Mervi Värrä (21), 15. Tupu Varjakoski (16), 16. Katri Hyryläinen (12), 17. Marja-Leena Puranen, Lea Ruth (11), 18. Janika Hyryläinen (0).

Miehet: 1. Mika Arola (49), 2. Jari Kosunen (45), 3. Jorma Puranen (40), Jorma Summa (39), Seppo Peltola, Jyri Kosunen (38), 6. Jari Suni, Heikki Pilhjerta (37), 7. Ari Kotoluoto (35), 8. Jouko Sahala, Vesa Tamminen (34), 9. Veikko Kokko (31), 10. Timo Varjakoski (30), 11. Miika Lesonen (28), 12. Miika Kuparinen (26), 13. Mika Kotoluoto, Georgi Romanov, Matti Kuparinen (25), 14. Ari Tepponen (23), 15. Hannu Kymén (22), 16. Seppo Peri (20), 17. Toni Varjakoski (19), 18. Toni Tuominen (18), 19. Jukka Hyryläinen (13), 20. Kai Kotoluoto (10), 21. Jonas Ohman (9).

SAAPPAANHEITTO Lapset alle kouluikäiset: 1. Saara Suntio (5,35), 2. Oona Suni (1,85).
Lapset kouluikäiset: 1. Mikko Suni (19,42), 2. Aki Kotoluoto (16,66), 3. Iida Koskunen (15,40), 4.

Luca Hannula (14,05), 5. Miika Kotoluoto (13,90), 6. Ville Peltola (12,70), 7. Saija Kosunen (10,20), 8. Jere Kallioinen (9,25), 9. Jere Toikka (7,80), 10. Laura Kotoluoto (7,76), 11. Sara Kotoluoto, Olli Lehto (7,50), 12. Ville Suntio (7,25), 13. Janika Hyryläinen (7,05), 14. Siiri Kronström (6,40), 15. Riina Kosunen (6,05).

Naiset: 1. Susanna Korpela (17,45), 2. Sari Perilinen (17,05), 3. Päivi Kosunen (16,84), 4. Eeva Malmi (14,80), 5. Pia Toikka, Pia Hasu (14,50), 6. Mervi Värrä (13,90), 7. Teija Hyryläinen (13,80), 8. Anne Metsäranta (13,20), 9. Sari Peri (13,06), 10. Nina Peri (13,05), 11. Lea Roth (13,00), 12. Tiina Rissanen (12,75), 13. Minna Kotoluoto (12,60), 14. Olli Varsamäki (12,04), 15. Taina Suni (10,90), 16. Jenna Luuski (10,75), 17. Tarja Porkka, Satu Peltola (10,70), 18. Maaret Kariniemi (9,86), 19. Raii Valkonen (9,83), 20. Hanna Lanu (9,80), 21. Sini Peltola (9,65), 22. Satu Sahala (9,25), 23. Katri Hyryläinen (9,20), 24. Nelli Sopen-Luoma (8,05), 25. Satu Laaksonen (7,10), 26. Sari Kuparinen (6,35).

Miehet: 1. Seppo Peri (25,88), 2-3. Georgi Romanov, Alexei Antyukov (23,00), 4. Miika Lesonen (22,85), 5. Mika Kotoluoto (21,80), 6. Miikka Kuparinen (21,68), 7. Jorma Summa (21,50), 8. Hannu Lanu (21,40), 9. Kai Kotoluoto (21,25), 10. Jari Kosunen (20,00), 11. Toni Tuominen (19,95), 12. Vesa Tamminen, Seppo Peltola (19,80), 13. Jouni Pilhjerta (19,70), 14. Mika Arola (19,50), 15. Jyri Kosunen (18,80), 16. Aku Kotoluoto (18,75), 17. Jukka Sopen-Luoma (17,70), 18. Pas Virtanen (17,65), 19. Torsti Kotoluoto (16,90), 20. Martti Tamminen (16,10), 21. Hannu Kymén (14,80), 22. Jukka Hyryläinen (13,90), 23. Niko Peri (11,20).

KETJUNHEITTO Lapset alle kouluikäiset: 1. Matti Kvick (4), 2. Saara Suntio (3), 3. Jonas Ohman, Kaisa Kvick (1), 4. Riina Kosunen (0).
Lapset kouluikäiset: 1. Luca Hannula (7, uusinta 6), 2. Ville Peltola (7, uusinta 4), 3. Sara Kotoluoto (5), 4. Iida Koskunen, Julius Ohman (4), 5. Olli Lehto, Mikko Suni, Janika Hyryläinen, Kimmo Kyrrö (3), 6. Jere Kallioinen (2), 7. Laura Kotoluoto, Saija Kosunen (1), 8. Ville Suntio, Siiri Kronström (0).
Naiset: 1. Nelli Sopen-Luoma (9, uusinta 11), 2. Sari Perilinen (9, uusinta 10), 3. Maaret Kariniemi, Taina Suni (7), 4. Eeva Malmi (6), 5. Sari Peri, Minna Kotoluoto, Mervi Värrä, Lea Ruth, Satu Sahala, Anne Metsäranta (4), 6. Katri Hyryläinen, Hilikka Lanu, Eeva Kopra (3), 7. Pia Toikka, Nina Peri (2).

Miehet: 1. Mika Arola (11), 2. Miikka Kuparinen (9), 3. Jyri Kosunen, Seppo Peri, Mika Kotoluoto (8), 4. Toni Tuominen (7), 5. Veikko Tähti (6), 6. Torsti Kotoluoto, Osmo Sahala (5).

Havaintoja rantakyltien ja Rakin Kotkan kasveista

Kirjoittaja on entinen Mäntlahden asukas, viettänyt vuodet 1945–1953 Aliupseerikylässä, käynyt vuoden kylän kansakoulua ja sittemmin Haminassa oppikoulun. Havainnot ovat peräisin alkuun koulualjalta ja sittemmin Vehkalahden kunnan toimeksiannosta tehdyistä luontoselvityksistä. Tuorein inventointi on Rakin Kotkasta vuodelta 2004.

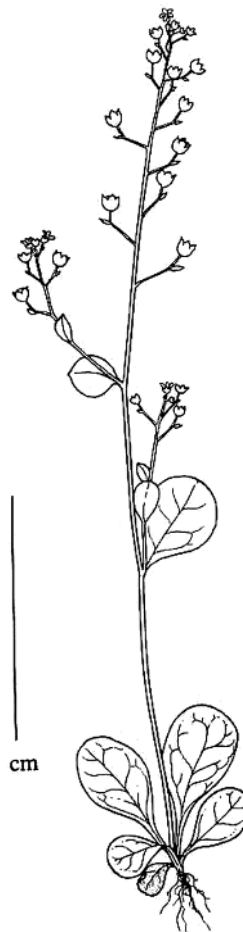
RAKIN KOTKA

Saaren suurin harvinaisuus on hiljattain löytynyt sipulikasvi **käärmeenlaukka**, jonka lähin kasvupaikka on Hankoniemellä. Tämä purjosipulin näköinen laji kasvaa parin sadan yksilön voimalla rannan ylimmän ison veden tasossa. Saaren rantalehdot ovat keväisin **mukulaleinikin** kukista keltaisena, tämä verraten harvinainen kasvi kuihtuu kesällä näkymättömiin. Myös vaatimattoman heinämäinen **kahtais-sara**, jota Kymenlaaksossa on vain aivan muutamassa paikassa, kuuluu saaren lajistoon.

RANTAKYLÄT

Alueen suurin harvinaisuus on suorastaan uhanalaisiin kasveihin kuuluva **suolapunka**. Tämä hieman hentoa salaattia muistuttava, pienet valkeat kukat kehittävä vesirajan asukas on meren pinnan korkeudesta riippuen välillä kuivilla, välillä kokonaan veden alla. Löysin sen ensi kertaa kouluaikana kasveja kerätessäni Halssin saaresta, mistä se nyt on kadonnut rantojen ruovikoitumisen takia. Sillä on kuitenkin ainakin seitsemän kasvupaikkaa läheisillä saarilla ja Kylänlahden itärannalla. Mäntlahden Reiviikin esiintymät ovat supistuneet yhteen. Pyötsaressa on Reiviikissä yksi kasvupaikka, Nuotsaaren esiintymä on hävinnyt. Samoin on käynyt Rakilassa, missä laji aikanaan kasvoi molempien Luuvinlampien rannoilla. Joka tapauksessa tällä harvinaisuudella on kyliemme alueella vahvin kanta koko Suomenlahden rannikolla.

Hieman tavallisemmista erikoisuuksista komea **lehtokielo** kasvoi ainakin 1950-luvulla Siikasaaren pohjoispuolisen lahdekkeen rantalepikossa. Paikalla on mahdollisesti nyt huvila. Pienen rantakasvin **harmaakynsimön** esiintymät

Suolapunka

Käärmeenlaukka Rakin Kotkan rantaniityllä

Nuotsaressa ja Tontinlahden laskupuron suulla ovat hävinneet. Itse Tontinvuori on näköalansa lisäksi huomionarvoinen myös lajirikkaan kalliokasvillisuutensa vuoksi; lajiston helmenä on muinaisesta ihmistoiminnasta kertova sinikkukainen **mäkilemmikki**. Myös verraten harvinainen sammal löytyy alueeltamme: hieman rakkasammalia muistuttava **hohkasammal** kasvaa Rajavuoren eteläpuolisen kalliomaen Viinaluolassa, jos nyt kukaan enää tällaista nimeä muistaa.

Tapio Rintanen

VAKAVAA ASIAA

Elämäntapani ovat siinä määrin epäterveellisiä, ettei hengissä säilymistäni voi oikein muullakaan perustella kuin kiukulla. Vuosien mennen olen vain kiukkuisemmaksi tullut ja hiukan hirtittävä ajatella kuinka kiukkuiseksi on ylipäätään mahdollista tulla. Ilmeisesti mitään lääketieteellisiä rajoja ei ole toistaiseksi mitattu ja jos onkin, eiköhän ne jo ole rikottu. Sen verran maailmassa tuntuu kiukkua piisaavan.

Tässä pari päivää sitten minulle selvisi kumminkin varteenotettavaa uutta näkemystä asiaan. Yösydännä kun pohdiskelin tämän lehden taittoon liittyviä yksityiskohtia, sujahti hyvin sutjakka, hoikka salama pääni läpi, miltei huomaamaton, mutta hokasinsa kumminkin, ehkä onneksi. Nyt tiedän, tapahtunutta analysoituani, ettei tuo salamana esiintynyt pieni häiriö ollut mitään muuta kuin shokin lävitse tietoisuuteeni kantautunut heijastus maailmankaikkeuden katoamisesta tunnetussa muodossaan. Maailmankaikkeus on siis ohi. Aki Kaurismäki arveli sen tapahtuvan vasta vuonna 2024, minä aikaisintaan 2045, jolloin itsekin kuolen. Mutta toisin kävi ja hiukan yllättävällä tavalla.

Rakkaat lukijat, koko todellisuutemme on enää vain heijastusta muististamme, mitään relevanttia pohjaa sillä ei enää ole. Elämme siis vain kuvitelmissamme, todellisuudessa kuolimme tuossa suuressa rysäyksessä pari päivää sitten.

Monikaan ei ole vielä huomannut asiaa, mikä johtuu järkytyksen aiheuttamasta shokista. On kuitenkin äärimmäisen tärkeää meidän jokaisen nyt ymmärtää tämä viimeinen tapahtunut tosiasia, siis se ettei enää ei ole tosiasioita, vaan tosiasiat ovat omia muistikuviamme, uniamme.

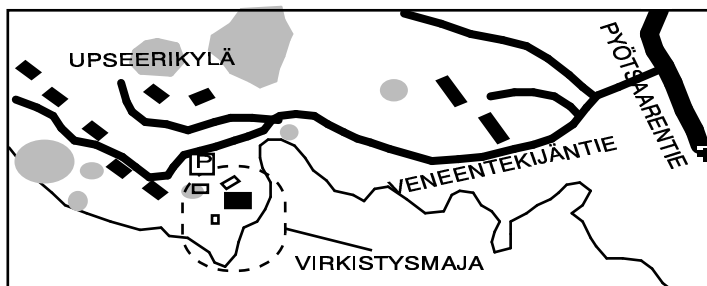
Kaikenlainen empiirinen tieteellinen tutkimustyö on mahdotonta: mitään kokemusperäistä havaintoa ei enää ole, vaan se kaikki on vain itse kunkin houretta. Kaikki on kerrankin mahdollista ja tämä sisältää monia vaaratekijöitä: en edes uskalla kuvitella jos painajaisunemme sekaantuvat arkitajuntamme muistikuviin, jotka ovat nyt ottaneet todellisuuden roolin. Että olkaapa varuillanne ja valppaina – vastuu on nyt meillä jokaisella enemmän kuin koskaan.

Maailmankaikkeus ilmeisesti luhistui lopulta nimenomaan kiukkuun sen kasvettua globaalisti ylitse jonkin tuntemattoman raja-arvon.

Nyt kun minun ei tarvitse enää pitää itseäni hengissä kiukulla, pyrin olemaan mahdollisimman kiltti ja toivon myös muiden pyrkivän samaan: alkää päästää kiukkuisia ja ilkeitä unianne vapaaksi, unohtakaa ne. Tehdään tästä vielä jäljellä olevasta kuvitelmastamme edes yhtä mukava kuin oli sen alunperin synnyttänyt todellisuus, ja jos mahdollista, parempi.

22.8.2004 Ilkka Ahmavaara

POPPANAMIMMIT RAUTAPATOJEN ÄÄRELLÄ

Upseerikylän virkistysmajalla värjättiin villalankoja luonnonkasveilla elokuun puolivälissä Kyläyhdistyksen järjestämällä ja **Laila Poelmanin** vetämällä kurssilla. Jo torstaina vietiin majalle kolme rautapataa ja tiilet tulisijoja varten. Kahdelle padalle tehtiin tulisijat majan edustalle ja yksi vietiin rantaan, jossa sille olikin tulisija valmiina. Paria viikkoa aikaisemmin kerätyt pietaryrtin kukat laitettiin likoamaan seuraavaa päivää varten.

Perjantaiamuna aloitettiin hommat. Paikalla olivat ahkerimassa Laila Poelman, **Eeva Salasto**, **Heini Värri** ja tulista huolehtimassa **Ilkka Ahmavaara** sekä allekirjoittanut. Ensin sytytettiin tulet majan edustalla olevien patojen alle. Suurempaan pataan kannettiin nelisenkymmentä litraa vettä. Veden kuumetessa neljäkymmeneen asteeseen sinne lisättiin alunaa 16 g sataa grammaa värjättäviä lankoja kohti sekä laskettiin pestyt lankavyyhdyt (yht. 1 200 g) veteen. Vesi kuumennettiin noin 90 asteeseen ja langat saivat olla siinä tunnin ajan.

Yön yli lionneet pietaryrtit kaadettiin liotusvesineen toiseen pataan ja niitä keitettiin tunti. Värjäysveden jäähdyttyä 40 asteeseen laskettiin veteen 300 grammaa vaaleaa ja 300 g harmaata lankaa. Vaaleista langoista piti tulla keltaisia ja harmaista vihreitä, mutta padassa olikin kohta 600 g vihreää lankaa, toiset vähän vaaleampia kuin toiset. Langat saivat olla vedessä 80-90 asteessa tunnin ajan ja sitten ne huuhdeltiin. Väri oli edelleen vihreä, mutta kaunis.

Sitten värjäysveteen lisättiin keitetty krappivesi ja uusi erä lankoja laskettiin veteen. Langoista piti tulla oransseja, mutta nyt padassa oli kolme vyyhtiä vaaleanruskehtavaa lankaa.

Iltapäivällä majalle soapui **Eija Linden** vanhan saunapadan ja kasvien (lupiineja, sananjalkoja ja raparperilehtiä) kanssa. Hänen tuomansa pata vietiin rantaan, jonne oli rakennettu tulisija sitä varten. Päätelimme, että rautapadassa ei saa keltaista väriä aikaiseksi, mutta ehkä saunapadalla onnistuu. Tämä osoittautui seuraavana päivänä oikeaksi päätelmäksi.

Eija pääsi heti mukaan työhön, pilkkomaan kasveja veteen likoamaan huomista päivää varten, kantamaan vettä ja pitämään yllä tulia ym.

Illan pimetessä allekirjoittanut keitti vielä yhden satsin pietaryrttejä ja värjäsi kolme tummanharmaata lankavyyhtiä. Pimeydessä ei lankojen väristä oikein saanut selvää. Lauantaiamuna olikin jännittävää tulla katsomaan minkä värisiä langat olivat. Majan kaiteella roikkui kolme vyyhtiä syvän tummanvihreää lankaa. Värjäysveteen lisätty rautavihtrilli ja värjäysajankohta (lähes keskiyö) saivat aikaan tämän sävyn.

Lauantaiamuna joukkoon liittyi yllämainittujen lisäksi kaksi uutta värjäyksestä kiinnostunutta, **Elina Ivakko** rautapatasensa kanssa sekä **Raija Rantala** Kotkasta. Raija oli ottanut aviomiehensä mukaan auttamaan tulien teossa. Koko päivä keitettiin alunaa- ja värjäysvesiä ja värjättiin

lankoja. Välillä haettiin lisää kasveja. Eipä siinä oikein malttanut syödäkään. Päivän lopuksi majan kaiteella roikkui upea rivistö eri sävyisiä lankavyyhtiä. Värit lankoihin oli saatu krapista, pietaryrtistä, kanervasta, sipulinkuorista, lupiineista, raparperista, sananjaloista ja omenapuun kuorista.

Värjäystä jatkettiin vielä sunnuntaina. Silloin kokeiltiin myös pellavan värjäystä, mutta se ei onnistunut yhtä hyvin kuin villan värjäys. Liekö syynä se, että pellava olisi tarvinnut enemmän alunaa, ensi kesänä kokeilemme sitä. Nyt suunnitteilla on sienillä värjäystä syyskuun 11.-12. päivänä, jos vaan Upseerikylän virkistysmaja on vapaana. Kasveilla saatiin aikaiseksi erilaisia vihreän ja keltaisen sävyjä, mutta sienillä pitäisi tulla myös punaista ja sinertävää. Koskaan ei voi varmasti tietää mitä väriä tulee, sen opimme värjäysviikonloppuna.

Työteliään mutta antoisan viikonloppuun jälkeen maja ympäristöineen siivottiin ja kurssi lopetettiin yhteiseen kahvihetkeen. Kaikki oli mennyt hyvin vaikka vetäjällä olikin käsi kantisiteessä ja tyttären syntymäpäiväjuhlat lauantaina. Juhlatkin olivat menneet hyvin. Laila lupailikin kurssilaisten pyynnöstä uutta kurssia syyskuulle, joten asiasta kiinnostuneiden kannattaa seurata ilmoitustaulua. Jatkokursille ovat tervetulleet myös ensikertalaiset.

Mervi Värri

PS.

Minulla olisi käyttöä vanhalle saunapadalle ja noin metrin levyisille kangaspuille. Jos teillä jollakulla lojuu nurkissa tarpeettomana vanha saunapata tai noin metrin levyiset kangaspuut olen halukas ostamaan ne. Yhteystietoni löytyvät lehden kolmannelta sivulta.

RIEMUA TURPEESTA

- Rosanna Myyryläinen ja Sanna Poelman -

Tänä kesänä, 16.-18.7.04, järjestettiin Suopokkupallon MM-kisat Hyrynsalmen Pöyhövaarassa, johon osallistui mm. kaksi mäntlahtelaista nuorta. Miten kaikki sitten alkoikaan?

Minä, **Sanna**, olin viime kesänä käymässä Kajaanissa, kun kuulin näistä kisoista. Olin heti kiinnostunut. Kaverini äiti lupasi minulle, että pääsisin pelaamaan hänen tilalleen ensi kesänä. Nyt se kesä sitten koitti. Kuulin keväällä poikaystävältäni, että hän ja hänen oma joukkueensa Haminasta olivat myös menossa sinne. Niinpä tartuin tuumasta toimeen ja pyysin kaveriani, **Rosannaa (Roskua)** mukaan kisoihin. Ensin kuultiin, että hänkin pääsisi pelaamaan, koska niin monet pelaajat olivat raskaana, yms. Mutta sitten paikan päällä ei haluttu lisää pelaajia.

Torstaina 15.7. lähdettiin yhteiskuljetuksella Kouvolasta kohti Hyrynsalmea. Matka oli tosi mukava, rento meininki ja pelleily kuului myös kuvaan. Siinä puoli 12 aikaa (yöllä) saavuimme Lehtovaaraan, joka on Plakettien omaisuutta. Sekä FC Pilviveikot että me kaksi yövyimme siellä viikonlopun, 10 äijää mökissä ja me talon yläkerrassa.

Seuraavana aamuna lähtö Pöyhövaaraan oli jo klo 9, vaikka meidän joukkueemme, Hyrynhilimat, pelasi vasta

12.30 Naarassusia vastaan. Kun saavuimme paikan päälle, satoi vettä. Kun pelasimme, satoi vettä. Kun odotimme, että seuraava pelimme alkaisi, satoi vettä. Mutta se säästä. Elikkä, ensimmäinen pelimme oli kentällä 4 Naarassusia vastaan, ja se oli meille ensimmäinen kerta ikinä! Se on sanoinkuvaamattoman rankkaa, se pitää kokea itse. Ja se kyllä koettiin. Etenkin kun koko kesän oli satanut, ja suot olivat sen takia ERITTÄIN märkiä, niin kyllä upposi ainakin polveen asti ja jossain kohdissa jopa vyötäröön. Kun ensimmäiset 2 minuuttia oli pelattu (yksi erä kestää 13 min. ja erä on kaksi) pyydettiin heti Roskua mukaan pelaamaan, kukaan ei nimittäin enää jaksanut. Joten me kaksi olimme joukkueessa kisojen loppuun asti. Peli päättyi 1-0 tappioon, mutta kyllä taisteltiin.

Seuraava peli oli klo 18.30, mutta sitä ennen käytiin kotona huilimassa ja saunomassa lähinnä sateen takia. Kun peli koitti, kuulimme, että meillä oli suht hyvä kenttä, ja vastassa oli saksalainen joukkue nimeltään Kicking Chicks. Murska voitto, 7-0, (maalintekijöinä mm. Me kaksi!!!) Siinä oli hyvä alku meidän juhlaillan. Lähdettiin porukalla Vonkkaan, joka on leirintäalue, jossa juhlittiin lähes aamuyöhön.

Lauantaina ensimmäinen pelimme alkoi klo 13.30, mikä oli lohdutus meille, saatiin nukkua pidempään. RSB Tiimin Mimmit olivat seuraavaksi vastassa. Murska tappio, 7-0! Tämä saattoi johtua siitä, että he loppujen lopuksi voittivat koko naisten sarjan. Mutta me emme lannistuneet, tämä oli vain yksi tappio muiden joukossa. Meissä oli vielä suomalaista sisua jäljellä viimeiseen otteluun.

Sitten klo 17 vastassa oli Reimambo, ja kenttä 7 oli huonoin mahdollinen, koko peli oli nimittäin kirjaimellisesti konttaamista! Mutta me jaksomme, peli päättyi 0-0, ja meidän takiamme Reimambo ei päässyt finaaliin. Olimme ylpeitä kaikesta huolimatta, ja pelin lopuksi syntyi leikki-mielinen mutasota. Menimme taas ilomielin juhlimaan, vaikka lähdimmekin seuraavana aamuna kotiin päin. Oli ollut rankka, mutta opettavainen ja hauska viikonloppu!

Olemme nyt varmoja siitä, että ensi kesänä on taas lähdön aika ja valmistautuminen alkaa jo tänä talvena valmentajan johdolla!

Syksyisin terveisin Rosku ja Sanna

● Ensimmäiset SM-kisat järjestettiin -95, sitten EM-kisat -99 ja sen jälkeen MM-kisat tähän päivään asti. ● Pisin finaaliottelu on kestänyt 2h 20min (2001). ● Joukkueita yhteensä 276 ● Tähän mennessä on suolta löydetty: 1 873 kantoa, n. 2 300 kpl kenkiä, 15 jätesäkillistä sukkaa ● Suopokkupallon käytetyin varuste on ilmastointiteippi, sillä sitä tarvitaan! (Jotta vaatteet pysyisi päällä ja kengät jalassa!)

HOLLANTILAISIA ARVOITUKSIA

Kannut

8 litran kannu on täynnä maitoa. Maito pitäisi jakaa 5 ja 8 litran kannuihin siten, että molemmissa on 4 litraa. Voit kaadella maitoa kannusta toiseen käyttäen apunasi 3 litran kannua. Pienin kannu täytyy aina joko täyttää tai tyhjentää kokonaan. Kuinka toimit?

Hattutehtävän ratkaisu: Keskimmaisella portaalla seisova mies.

Sanna Poelman

SOUTUKILPAILUT KLO 13:00 KYLÄNRANNASSA

Syyskuun alkupuolilla ennen lohisoppaa.

Kylät, kylänosat, suvut ym. nyt 2-3 henkisiä joukkeitä kokoamaan!

Ennakoilmoittautumiset Seppo Peltolalle puh: 355 3023.

KIITOS KAUNIS!

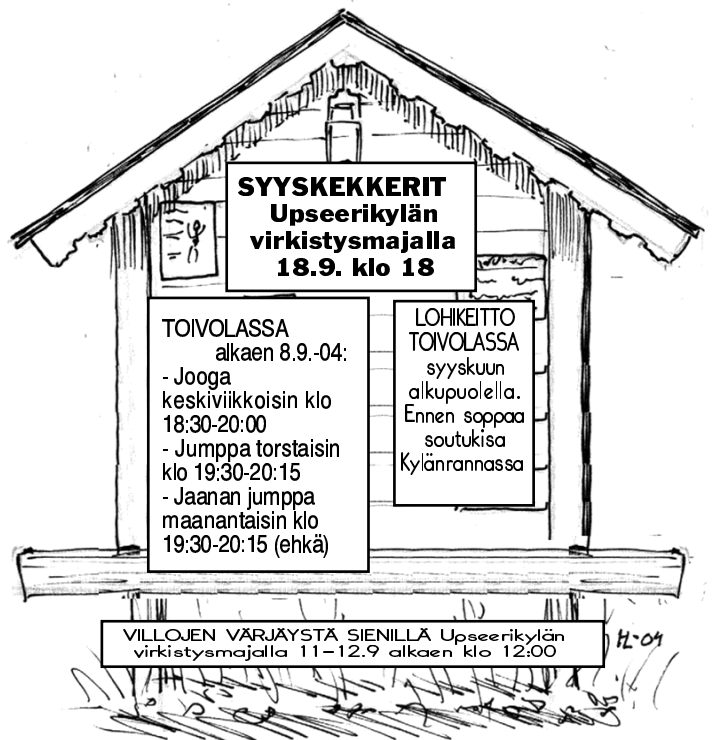
Rannantaikaa väki ry:n toimintaa ovat tukeneet v. 2004:

- Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiö
- Haminan kulttuurilautakunta
- Sydänkylän kalastuskunta
- Elisabet Mattila

SYYSKUUN LÄMPÖTILAT

2000 - 2003 vanhakyläläisen **Timo Karjakinin** pihalla aamulla klo 6-7 mitattuina.

	9/-00	9/-01	9/-02	9/-03	KA	9/-04
1	9	4	17	4	8,5	
2	5	9	10	2	6,5	
3	9	13	16	-1	9,3	
4	14	14	5	11	11,0	
5	7	15	7	3	8,0	
6	2	14	15	2	8,3	
7	1	5	15	4	6,3	
8	10	15	8	4	9,3	
9	14	15	9	4	10,5	
10	12	12	12	3	9,8	
11	8	13	1	5	6,8	
12	8	13	2	10	8,3	
13	5	15	8	12	10,0	
14	2	13	8	3	6,5	
15	2	14	8	14	9,5	
16	3	11	3	14	7,8	
17	3	10	3	8	6,0	
18	1	11	8	2	5,5	
19	1	15	7	14	9,3	
20	3	8	-4	6	3,3	
21	2	12	-1	8	5,3	
22	2	5	-2	13	4,5	
23	1	4	-1	12	4,0	
24	1	6	-4	9	3,0	
25	9	-1	8	8	6,0	
26	0	1	-4	12	2,3	
27	-3	3	1	11	3,0	
28	6	9	0	10	6,3	
29	0	1	10	9	5,0	
30	13	0	6	3	5,5	
KA	5,0	9,3	5,7	7,3	6,8	

KAAKONRANNAN SAPUSKAA: KANAPATA

Aloitamme uuden sarjan, jossa esitellään kyläläisten keit-
tiöitten antimia. Ensimmäisenä salaisuuksiansa esittelee
Simontopin isäntä **Seppo "Oppo" Ojala** Mäntlahdesta.

AINEKSET:

- Kanan paistosuikaleita 300-500 g
- Parsakaali
- Porkkanaa 3-5 kpl
- Paprika
- Valkosipulia 3-6 kynttä
- Inkivääriä (tuoretta) 10-30 g
- Siirappia 2 rkl
- Ruokaöljyä 1 dl
- Kermaa 2 dl tai kookosmaitoa
- Chiliä
- Currya
- Kardemummaa
- Suolaa
- Pitkäjyväistä riisiä

Kuori valkosipuli ja inkivääri, pilko pieniksi (inkiväärin voit raastaa raudalla hienoksi). Laita kuppiin öljy, valkosipuli ja inkivääri, sekä osa mausteista.

Palottele parsakaali, porkkanat ja paprika. Pannu tai wokki kuumaksi ja öljyosesta pannuun. Paista parsakaali kevyesti, älä ruskista. Kaada parsat paksu-
pohjaiseen, valmiiksi lämpimään kattilaan tai pataan ja jätä kannen alle kypsymään.

Paista porkkanat seuraavaksi ja kaada siirappi noin minuutin paiston jälkeen niiden päälle. Lisää vielä paprikat, paista hetki ja kaada kattilaan parsojen seuraksi.

Laita loppukin öljyoseos pannuun ja siihen kana-
suikaleet paistumaan. Ruskista kevyesti ja mausta vielä mausteilla.

Laita kanat pataan muitten seuraksi kerman kans-
sa, anna muhia hiljalleen 10-20 minuuttia. Keitä tällävälin pitkäjyväiset riisit. Keitä riisiä riittävästi myös seuraavalle päivälle.

PAISTETTU RIISI

Edellisen päivän riisiä, 2 kananmunaa, öljyä.

Kuumenna öljy pannussa tai wokissa, lisää riisi ja paista kunnes riisi on kuumaa. Riko kananmunat sekaan ja sekoittele kunnes munat ovat hyytyneet.